

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATA PE SĂPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-ler

C. G. DISSESCU

V ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI.
N. POLIZU-MICSUNESTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Despre efectele obligațiunilor ¹⁾

Sub-comisiunea Comitetului francez pentru Uniunea legislativă între națiuni aleate și amice, însărcinată a examina capitolul consacrat de Codul civil francez *efectelor obligațiunilor* (art. 1134 — 1167), și acelea consacrate de Codul civil italian aceleiași materii (art. 1123 urm.), pentru a extrage texte care să fie comune ambelor legislații, a ținut sub președinția d-lui Berge, consilier la Curtea de casație, un număr oarecare de ședințe, în cursul cărora, după discuțiune, ea s'a oprit la soluțiuni despre care a însărcinat pe d-l R. Piedettièvre a face o dare de seamă.

Credem că nu este fără interes pentru cititorii *Dreptului* de a lua cunoștință de raportul eminentului profesor de drept civil dela Facultatea din Paris asupra unei materii din cele mai importante ale Codului.

În lucrările sale, sub-comisiunea a luat ca punct de plecare textele actuale ale Codului civil francez, cu soluțiunile ce conțin și formele pe care le dă, urmând ordinea acestor texte. Apropiindu-le de soluțiunile și formele corăspunzătoare ale textelor italiene, raportorul arată în chip sumar motivele care au determinat, fie a se menține așa cum sunt textele în chestiune, fie a se modifica, fie chiar a se suprima pur și simplu.

Mai întâiu, se propune de a se menține așa cum sunt cele două dispozițiuni generale care figurează în art. 1134 și 1135 C. civ. fr., și sunt reproduse în termeni identici de art. 1123 și 1124 C. it. (969 și 970 c. civ. rom.).

Art. 1134. — «Convențiunile legal făcute au putere de lege între părțile contractante. Ele nu pot fi revo-

cate decât prin consimțământ mutual s'au din cauze autorizate de lege. Ele trebuiesc executate cu bună credință». ¹⁾

Art. 1135. — «Convențiunile obligă nu numai la ceea ce este expres într'însele, dar la toate urmările ce echitatea, obiceiul sau legea dă obligațiunei după natura sa».

Aceste propozițiuni sunt universal acceptate; ele nu par a provoca nici o critică, și de aceea credem că nu trebuiesc a fi modificate. Fără îndoială, unele sisteme germane asupra rolului voinței omului la formarea contractelor tind să pună în dubiu forța proprie a convențiunilor întrucât ele sunt creatoare de obligațiuni. Dacă prin aceasta, vor să zică că forța obligatorie a contractului e datorită voinței legiuitorului, în înțelesul că el e care o sancționează, nimic nu este mai adevărat; căci e sigur că atârână de dânsul de a o recunoaște sau de a nu o admite; dar nu este mai puțin sigur că contractanții se obligă pentru că vor să se oblige; voința lor este pe care legea o sancționează, însoțind-o de moduri de conștiințare exterioară. Această sancțiune urmează manifestarea voinței producătoare a contractului, dar nu este ea care creează contractul.

În ceea ce privește determinarea întinderii convențiunii, formula art. 1135, reprodusă de Codul italian, ne pare exactă și suficientă. Ea e destinată a suplini lacunele ce prezintă enunțarea convențiunei, așa cum au dat-o părțile contractante. De altfel, Codul nostru n'a făcut decât să reproducă aci soluțiunea pe care o dau jurisconsulții romani, când ziceau, cu privire la acțiunile de bună credință: «*Ea quæ sunt moris et consuetudinis in bonæ fidei iudiciis debent venire*».

La art. 1136 reprodus de art. 1219—1° din Codul italian (1074 al. 1 C. civil rom.), sub-comisiunea nu propune de asemenea nici o modificare. Și cu toate

¹⁾ Legiuitorul român urmând împărțirea Codului italian, intitulază acest capitol: «*Despre efectul convențiunilor*», ocupându-se de efectul obligațiunilor tocmai în cap. VII. (art. 1073 urm.) unde reproduce mai multe dispozițiuni din Codul italian.

¹⁾ În textul corespunzător din Codul nostru finele articolului francez s'a trecut la începutul articolului următor.

acestea, după părerea mea, ar fi poate locul de a se întinde dispoziția ce cuprinde, care 'mi pare prea restrâns formulată. În adevăr, ea nu prevede, pentru a obliga pe debitor la paza lucrului și la conservarea lui până la predare, decât ipoteza când acest debitor ar fi ținut de obligațiunea de a da, adică de a transfera proprietatea. Dar aceasta nu ne împiedică de a observa că este tot astfel — și aceasta nu face nici o îndoială pentru nimeni — în cazul când debitorul nu este ținut de obligațiunea de a efectua restituirea sau remiterea lucrului, fără să i transfere proprietatea, ca în cazurile de închiriere sau de împrumut pentru întrebuințare. Singura deosebire între cele două categorii de ipoteze este că, atunci când este vorba de o *datio* (și încă dacă transferarea se face cu titlu oneros), obligațiunea de a preda implică nu numai obligațiunea de a păzi și conserva lucrul până la epoca fixată pentru predare, dar încă aceia de a garanta, garanția nefiind altceva decât o predare care se prelungește; pe când în cazul când e vorba de o simplă tradiție, ne translativă de proprietate, această din urmă obligație nu incumbă debitorului. Prin urmare, aș fi personal de părere că formulei prea strâmtă a art. 1196, să se substituie aceasta: *L'obligation de livrer, née d'un contrat translatif de propriété ou de toute autre contrat, emporte celle de conserver la chose jusqu'à la livraison, à peine de dommages et intérêts envers le créancier*¹⁾.

Articolul 1137, cași art. 1224 corespunzător și aproape identic din Codul italian, e relativ la chestiunea de a ști care este gradul greșelii dela care începe responsabilitatea debitorului în privința creditorului său. Eată textul: «*L'obligation de veiller à la conservation de la chose, soit que la convention n'ait pour objet que l'utilité de l'une des parties, soit qu'elle ait pour objet leur utilité commune, soumet celui qui en est chargé à y apporter tous les soins d'un bon père de famille. Cette obligation est plus ou moins étendue relativement à certains contrats dont les effets à cet égard sont expliqués sous les titres qui les concernent*»²⁾.

Acest text, trebuie să observăm numai decât, nu tratează chestiunea responsabilității debitorului, în culpă de a nu-și fi executat obligațiunea, decât în privința obligațiunii de a da. Dar, pentru această, redacțiunea sa e prea strâmtă, căci principiul pe care îl enunță e general și se aplică la orice obligațiune, oricare ar fi obiectul ei: codul nostru face el însuși această observațiune. Art. 1224 din Codul italian, care

reproduce soluțiunea sa, o aplică deci mai exact la orice obligațiune, fie că are de obiect o dare, un fapt sau o abținere; ar trebui deci să urmărim în acest punct de preferință formula codului italian.

În ceea ce privește fondul chiar al soluțiunii, nu este nimeni care să nu știe că ea se referă la chestiunea clasică zisă a *prestațiunii greșelilor*. Autorii cei vechi francezi au discutat-o prelung și uneori foarte subtil; ei pretindeau a fi găsit cheia în oarecare texte din *Digeste*, și sprijinindu-se pe interpretarea de altminteră inexactă ce li-o dau, pe autoritatea lor, împărțeau greșelile în trei ordine după gravitatea lor, greșeală gravă, ușoară și foarte ușoară, și puneau când una când alta în sarcina debitorului, după cum contractul fusese încheiat în interesul uneia sau alteia din părțile contractante, sau a unuia ori altuia în același timp. Soluția era ingenioasă, dar eminemamente factice. Codurile noastre au respins-o și i-au substituit ca regulă generală vechia noțiune romană exprimată prin *culpa levis in abstracto*, decidând că debitorul va fi ținut să pună în îndeplinirea obligațiunii sale toată grija unui bun părinte de familie, adică îngrijirea ce ar fi pus un om inteligent și de oarecare activitate.

Dar, la această măsură generală a responsabilității debitorului, codurile noastre anunță în textele lor că s'a adus într'un oarecare număr de ipoteze excepțiuni, debitorul fiind tratat mai mult sau mai puțin sever, așa în cât înlocuind vechia împărțire tripartită a greșelilor prin o soluțiune de principiu mai simplă, ele au căutat totuși, pe ici pe colo, să păstreze oarecare gradație a greșelilor.

De aceea am crezut că e locul de a propune aci un text mai simplu și mai în armonie cu realitatea faptelor. În adevăr, toate dificultățile relative la prestațiunea greșelilor și soluțiunile ce poate să dea legea sunt mai mult doctrinale decât practice. Dinaintea judecătorului, e în totdeauna vorba de o chestie de fapt: neglijența, sau mai bine greșala pe care creditorul o impută debitorului său, neglijență sau greșală care variază cu fiecare caz și se prezintă adesea destul de complexă, constituie greșeala gravă sau ușoară, sau foarte ușoară, pe care formula generală și abstractă a legiuitorului o pune în sarcina debitorului? Aceasta e chestie de apreciere, și în această privință libertatea tribunalului rămâne întreagă; la ce servă atunci să caracterizăm prin o formulă necesarmente imperioasă gradul greșelii dela care începe răspunderea debitorului?

În definitiv, singurul lucru care importă este ca neexecutarea obligațiunii să fie *imputabilă* debitorului, să rezulte adică din *faptul* său. Aceasta este condițiunea necesară, dar în același timp suficientă, pentru ob-

1) În textul român lipsesc cuvintele *à peine de . . .* etc. S'a adăugat apoi al. II, admitându-se regula *res perit creditori*.

2) Redacțiunea ar. 1030 corespunzător din codul nostru e mai generală, fiind luată după codul italian.

ținerea daunelor-interese de creditor, și ea e singura care ni se pare că trebuie să figureze în lege.

Eată deci textul ce se propune: «Dacă debitorul nu a executat obligațiunea de a da, de a face sau de a nu face la care este ținut, și dacă această neexecutare îi este imputabilă, el va fi condamnat la daune-interese¹⁾.

(Va urma)

R. Piédelièvre

Profesor de drept civil la Facultatea
de Drept din Paris

1) Acest text se referă la art. 1080 din codul nostru, luat după art. 1220 codul italian și având această cuprindere: „Diligența ce trebuie să se pună în îndeplinirea unei obligațiuni este totdeauna aceea a unui bun proprietar.

„Această regulă se aplică cu mai mare sau mai mică rigoare în cazurile anume determinate de această lege”.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE.

SECȚIA II

Audiența dela 28 Septembrie 1920

Președinția d-lui G. Stoicescu, președinte

Ministerul public cu Victor Filotti.

LIBERARE PROVIZORIE.—HOTĂRÎRI DE ADMITERE SAU RESPINGERE.—

RECURS.—ADMISIBILITATE.—ART. 405 ȘI 412 PR. PENALĂ.

LIBERARE PROVIZORIE.—DACĂ POATE FI ACORDATĂ ȘI CELOR CE AU FUGIT SAU ÎNCERCAT SĂ FUGĂ.—ART. 114, 115 ȘI 121 PR. PENALĂ

1° Dispozițiunile art. 412 pr. penală potrivit cărora căile de anulare în materie corecțională și polițienească prevăzute în art. 405 pr. penală sunt deschise părții urmărite, ministerului public și părții civile, în contra deciziunilor date în ultimă instanță, se aplică nu numai în ce privește hotărârile date asupra fondului ci și când e vorba de hotărîri date numai asupra liberării provizorie.

2° Dispozițiunile art. 115 pr. penală potrivit cărora libertatea provizorie nu va putea fi acordată celor ce au fugit sau au încercat să fugă, se aplică numai față de delievenții cari intră sub prevederile art. 114 pr. penală, a căror pedeapsă e mai mică de 6 luni închisoare și cărora judecătorul este obligat să le acorde liberarea provizorie pe cauțiune, iar nu și în cazurile prevăzute de art. 121 pr. civilă când liberarea provizorie e lăsată la facultatea de apreciere a judecătorului de instrucție sau a instanței de fond.

No. 1182. — Respins recursul făcut de d-l procuror general al Curții de apel din București în procesul Victor Filotti.

S-au ascultat d-nii avocați Osvald Teodoreanu și G. M. Demetrescu în dezvoltarea incidentului de inadmisibilitate a recursului și în combaterea recursului, iar d-l procuror Al. Dem. Oprescu în concluziuni pentru admiterea recursului.

Curtea

Asupra excepțiunei ridicată de recurentul Victor Filotti prin apărătorul său Osvald Teodoreanu;

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs și dispozițiunile art. 412 pr. penală.

Având în vedere că prin excepțiunea ridicată, recurentul tinde la respingerea recursului făcut de parchetul general al Curții de apel din București, în contra deciziunei acestei Curți, secția I, No. 186 | 920, ca fiind neadmisibil; că, în sprijinul acestei excepțiuni, recurentul invoacă partea finală a art. 412 din pr. penală susținând că atunci când partea urmărită este scoasă de sub urmărire printr-o deciziune care pronunță liberarea ei, nimeni nu va mai putea ataca deciziunea pronunțată;

Considerând că legiuitorul prin art. 412 pr. penală pune principiul că, în materie corecțională și polițienească, căile de anulare arătate la art. 405 proc. penală sunt deschise părții urmărite, ministerului public și părții civile,—în ceea ce privește pe fiecare— în contra deciziunilor date în ultimă instanță, fără a distinge pe cele condamnătoare de cele liberatoare; că acest principiu este general și se raportează la toate deciziunile pronunțate în ultima instanță, fie că ele ar fi date asupra fondului procesului, fie că ar fi date numai asupra liberării provizorii; că ultima parte a art. 412, departe de a face vre-o distincțiune între diversele deciziuni pronunțate în ultimă instanță, se ocupă de cazul special când prin deciziunea atacată, s'a pronunțat liberarea părții urmărite, adică achitarea sau absolvirea ei și dispune că, în acest din urmă caz, nimeni nu poate invoca în casațiune, în contra celui achitat sau absolvit călcarea sau omiterea formelor țintitoare la asigurarea apărării sale;

Considerând că prin cuvintele «călcarea sau omiterea formelor țintitoare la asigurarea părții urmărite», legiuitorul se referă la art. 405 pr. penală care tratează despre formele prevăzute de lege ca substanțiale sau prescrise sub pedeapsă de nulitate și declară că odată ce prevenitul a beneficiat de o deciziune de liberare—adversarii săi,—ministerul public și partea civilă—nu-și pot întemeia recursul lor pe niște nulități ce legea prevede anume pentru ocrotirea apărării celui liberat, ci numai pe nulități legale proprii cauzelor ce au susținut la instanțele de fond; că dar, între cele două părți ale art. 412 pr. penală nu este nici o antinomie; că așa fiind, excepțiunea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Asupra recursului d-lui procuror general al Curții de apel din București astfel formulat:

«Violară art. 115 din codul de procedură penală.

«Curtea de apel, secția I, admitând cererea de libe-

rare pe cauțiune făcută de prevenitul Victor Filotti și dispunând punerea lui în libertate provizorie pe o cauțiune de 500.000 lei a violat dispozițiunea categorică a art. 115 din procedura penală, care prevede că nu pot profita de libertatea provizorie cei ce au fugit sau au încercat să fugă; or, în fapt, este stabilit că în cursul cercetărilor începute în Iulie 1916, Victor Filotti a fugit și nu a putut fi prins și arestat decât în vara anului 1917.

Având în vedere art. 114, 115, 116, 117 și 121 pr. penală;

Considerând că potrivit art. 121 pr. pen. judecătorul de instrucțiune va putea să acorde libertatea provizorie unui prevenit, sub dare de cauțiune, în toate cazurile în care libertatea provizorie nu va fi de drept acordată de lege; că, conform art. 117, această liberare provizorie se poate cere în orice materie și în orice stare a procesului, instanței înaintea căreia afacerea ar fi pendinte; că, dar, facultatea acordată judecătorului de instrucțiune și celorlalte instanțe la care s'ar găsi pendinte o afacere criminală sau corecțională este absolută, fiind lăsată de lege la discrețiunea apreciere a judecătorului chemat a ordona liberarea provizorie.

Considerând că la principiul general proclamat prin art. 121 pr. penală, legiuitorul a prevăzut o singură excepțiune, înscrisă în art. 114 pr. penală; că prin art. 114 legiuitorul ordonă judecătorului ca să acorde liberarea provizorie sub cauțiune când pedeapsa prevăzută de lege este mai mică de 6 luni închisoare, ridicându-i dreptul de apreciere asupra oportunității acestei liberări din punctul de vedere al interesului instrucțiunii sau al siguranței publice;

Că astfel fiind, toate celelalte cazuri intră în regula generală de apreciere a judecătorului de instrucțiune sau a instanței de judecată;

Considerând că este adevărat că prin art. 115 pr. penală legiuitorul dispune că libertatea provizorie cu cauțiune nu va putea fi acordată celor arestați pentru vagabondagiu, celor ce n'ar avea un domiciliu cunoscut celor ce au fugit sau au încercat să fugă și celor condamnați la cel puțin un an închisoare, dar această excepțiune se raportează la cazul prevăzut de art. 114 pr. penală, ce precede art. 115; că art. 115 aducând o restricțiune a drepturilor celor ce intră în categoria preveniților prevăzuți de art. 114, excepțiunea nu se poate întinde prin interpretare și la alte cazuri ce după art. 121 sunt lăsate la facultatea judecătorului, *poenalia restringenda*; că dar instanța de fond uzând de drepturile recunoscute de art. 121, 116 și 117 pr. penală a făcut o justă și sănătoasă aplicațiune acestor texte de lege, și că nu a violat art. 116 pr. penală prin faptul că a limitat aplicațiunea lui numai la cazurile prevăzute de art. 114 al cărui corolar este art. 115.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența dela 29 Aprilie 1916

Președinția d-lui I. Hagiescu-Miriște, consilier

Todor Toșef cu Hagi Azis Șerfedinof și alți

VÂNZARE. — TRANSFERAREA PROPRIETĂȚII SAU A DREPTURILOR REALE. — ACTE SOLEMNE. — LEGEA BULGARĂ.

PROMISIUNE DE VÂNZARE. — OBLIGAȚIE DE A DA SAU DE A FACE. — NEEXECUTARE. — CULPĂ. — DAUNE. — LEGISLAȚIA BULGARĂ.

VÂNZARE. — CONDIȚIE REZOLUTORIE. — LEGEA BULGARĂ.

FIDEJUSIUNE. — LIMITAREA GARANȚIEI LA TERMENUL ACORDAT DE BITORULUI. — NOVAȚIUNE. — STINGEREA GARANȚIEI. — LEGISLAȚIA BULGARĂ.

FIDEJUSIUNE. — PRELUNGIREA TERMENULUI ACORDAT DEBITORULUI. — DACĂ LIBEREAZĂ PE GARANT. — NOVAȚIUNE. — LEGISLAȚIA BULGARĂ.

1° După legea bulgară a contractelor și obligațiunilor, contractele care au de obiect transferarea unui drept de proprietate sau oricare alt drept real, sunt contracte solemne, care nu iau ființă și sunt considerate ca nule și neexistente dacă consimțământul părților contractante nu e manifestat și constatat în forma prescrisă de lege, prin act autentic, actul scris și autentic fiind cerut *ad solemnitatem*, iar nu *ad probationem*.

Afară de aceasta, în deosebire de legea română care, la autentificarea actelor, nu cere decât manifestarea voinței părților că actul este făcut cu consimțământul lor, legea bulgară, când este vorba de vânzarea sau constituirea unui drept real imobiliar, prevede că notarul este obligat a face verificarea amănunțită a titlurilor pe care proprietarul este ținut a le prezenta, și nu poate procedea la autentificarea și eliberarea titlului constitutiv al dreptului real fără această cercetare.

2° Dacă legislația bulgară subordonează transferarea proprietății verificării prevăzută de legea notarilor și unei formalități de solemnitate, prin aceasta nu s'a tăgăduit orice efect juridic convențiunilor care constituiesc promisiuni de vindere-cumpărare, căci în mod constant jurisprudența bulgară a decis că făgăduința de a vinde sau de a cumpăra, ca orice obligație de a da sau de a face conferă părților dreptul reciproc de a cere executarea contractului, dacă ele au fost de acord asupra lucrului și asupra prețului, și în același timp oridecâteori una din părți s'a pus, prin culpa sa, în pozițiune de a nu-și executa făgăduința, ea va fi supusă către cealaltă parte la daune, conform art. 123 și 130 din legea bulgară a obligațiunilor și contractelor.

3° După art. 70 din legea bulgară a obliga-

țiunilor și contractelor, condițiunea rezolutorie în contractele sinalagmatice fiind subînțeleasă, când una din părți nu-și îndeplinește obligațiunea, proiectul de vânzare intervenit urmează a fi reziliat.

4° Legea bulgară a obligațiunilor și contractelor dispune prin art. 667 că garantul care a limitat în mod expres garanția sa în acelaș termen ca și cel acordat debitorului principal, se liberează dacă creditorul nu-și exercită acțiunea în timp de o lună dela expirarea acestui termen, iar din art. 122 al citatei legi reese că, dacă datoria primitivă a debitorului principal se stinge prin novațiune, garanția se stinge cu ea.

5° Legiuitorul bulgar prin art. 666 din legea obligațiunilor și contractelor dispune că simpla prelungire a termenului dat de creditor debitorului nu liberează pe garant, de unde reese că nu poate da loc la novațiune afară de cazurile când prelungirea termenilor este însoțită de împrejurări care aduc o novațiune a datoriei principale.

Curtea,

Asupra apelului făcut în termen de Todor Toșef în contra sentinței civile No. 93 | 915 a tribunalului jud. Caliacra;

Având în vedere că, prin această sentință, s'a respins ca nefundată acțiunea intentată de Todor Toșef, prin petițiunea înreg. la No. 6049 | 914, contra lui Hagi Azis Șerfedinof și Ruse S. Mutafof, pentru rezilierea unei convențiuni de vânzare de imobile, restituirea sumei de 10000 lei, dată ca acout din prețul vânzării, și obligarea numiților la 5000 lei, cu titlu de daune convenționale, cu procente și cheltuieli de judecată;

Având în vedere actele din dosar și susținerile părților;

Având în vedere că Todor Toșef, în sprijinul apelului său, a invocat că intimatul Șerfedinof nu s'a conformat obligațiunei de a face actul autentic de vânzare la 1 Noembrie 1912, neprocurându-și până la acea dată titlurile de proprietate a tarlalelor de pământ ce urma să le vândă și netransând diferențele cu terții, privitoare la aceste tarlale; că Șerfedinof a violat contractul, întru cât i-a luat, cu forța, din folosință cele două tarlale, ce le primise la facearea în scrisului, fiind rău admisă proba cu martori în dovedirea că între el și Șerfedinof ar fi intervenit un contract verbal, prin care ar fi arendat acestuia tarlalele în chestiune; că, în subsidiar, dacă se va găsi că nu e culpă din partea vânzătorului, totuși, fiindcă azi el este în imposibilitate de a-și executa obligațiunea de transmiterea proprietății tarlalelor, diu cauza legii organizării Dobrogei-Noi, să-i se ad-

mită acțiunea pentru restituirea sumei de 10.000 leva, cu procente de 5%, lăsând la aprecierea Curții daunele pretinse, care deși convenționale, pot fi reduse după legea bulgară;

Având în vedere că intimatul Șerfedinof opune că actul autentic de vânzare și predarea tarlalelor nu s'au făcut la 1 Noembrie 1912, din cauză, pe de o parte, că apelantul și multe din persoanele dela care putea obține titlurile ce trebuia să le procure, erau în războiul balcanic, iar pe de altă parte, legea moratoriului din 23 Septembrie 1912, îl dispensa de a-și executa obligațiunile până în Octombrie 1913, când însă a devenit imposibilă transmiterea proprietății tarlalelor, conform legii de organizare a Dobrogei-Noi; că el n'a luat tarlalele, în mod samavolnic, din folosința apelantului, ci acesta i-le-a arendat, învo-când, în dovedire, începutul de dovadă scrisă ce ar rezulta din interogatorul administrat de apelant, completat prin proba cu martori, care după lege este admisibilă în asemenea caz, astfel că nu poate exista culpă contractuală din partea sa; că, în caz de admiterea subsidiarului, să opune la acordarea dobânzilor cerute; că, la rândul său, intimatul Ruse S. Mutafof a susținut că nu poate fi obligat la plată, fiindcă nu e culpă din partea lui Șerfedinof, iar în caz contrariu, e liberat de obligația sa ca garant, în prim loc, pe baza art. 667 din legea bulgară a obligațiunilor și contractelor, căci garanția sa a fost limitată numai până la termenul de 1 Noembrie 1912, dat debitorului Șerfedinof; în al doilea loc, în puterea art. 182 din zisa lege, întru cât schimbându-se termenul convențiunei și cumpărătorul Toșef luând ca garanție, în Iunie 1913, încă o tarla pe lângă cele două din contract, s'a operat o novațiune, și în al treilea loc, în virtutea art. 664 al aceleiași legi, de oarece prin prelungirea termenului acordat vânzătorului, a fost pus în imposibilitate de a se despăgubi dela Șerfedinof, din cauza legii pentru organizarea Dobrogei-Noi;

Având în vedere că contractul dintre părți, fiind intervenit la 28 Mai 1912, prin urmare înainte de anexarea teritoriului Dobrogei-Noi, urmează, conform principiilor generale, că condițiunile de validitate, probele și efectele acestui contract să fie regulate de legea sub imperiul căreia a luat naștere, adică de legiuirea bulgară;

Având în vedere că, în această legiuire, există cu privire la vânzări, mai multe dispozițiuni cu totul contrarii celor din legiuirea noastră;

Că, într'adevăr, în prim loc, după art. 219, modificat în 1910, din legea bulgară a contractelor și obligațiunilor, contractele care au de obiect a transfera dreptul de proprietate sau un alt drept real, asupra bunurilor nemiscătoare, trebuie să se facă, sub pe-

deapsa nevalidității lor, prin act autentic, cu alte cuvinte ele sunt contracte solemne, așa că, deși părțile ar conveni asupra prețului și bunului ce face obiectul contractului, totuși acesta nu ia ființă, e nul, și inexistent, dacă consimțământul părților contractante nu e manifestat și constatat în forma prescrisă de lege, prin act autentic, actul scris și autentic fiind cerut «ad solemnitatem», iar nu «ad probationem».

Că, în al doilea loc, la autentificarea actelor, la noi, nu să ce e de cât manifestarea voinței părților, că actul este făcut cu consimțământul lor, pe când la bulgari, când este vorba de vânzare sau de constituirea unui drept real imobiliar, art 34, 50 și 51 din legea notarilor, prevede că notarul este obligat a face o verificare amănunțită a titlurilor, pe care proprietarul este ținut a le prezenta, și nu poate procede la autentificare și la eliberarea titlului constitutiv al dreptului real fără această cercetare;

Că, ținând seama de aceste dispozițiuni ale legiunii bulgare, să vedem care este natura raportului juridic intervenit între părți cum și efectele acestui raport.

Considerând că convențiunea intitulată «proiect de vânzare», încheiată la 28 Mai 1912 între Toșef și Șerfedinoș, cuprinde promisiunea acestuia din urmă de a vinde celui dintâi mai multe tarlale de pământ cu preț de 19500 leva, din care primește la facerea înscrisei suma de 10000 leva cum și făgăduința lui Toșef de a cumpăra cu acest preț acele tarlale, dintre care două le ia în posesiune, rămânând ca celelalte să i se predea odată cu actul autentic, la 1 Noiembrie 1912.

Că, această convențiune constituie o promisiune de vindere-cumpărare, care la noi se confundă cu vânzarea însăși, de oarece știut e că, odată ce părțile au convenit asupra lucrului și asupra prețului, vânzarea este perfectă între ele și proprietatea strămutată fără nici o altă formalitate, însă, după legiuirea bulgară, rămâne cea ce este, adică o simplă promisiune de vindere-cumpărare, care n'ar putea deveni vânzare desăvârșită decât când ar fi constatată prin tr'un act autentic, iar nu legalizat, cum e actul prezentat de părți, și numai după o prealabilă dovedire a drepturilor de proprietate ale vânzătorului Șerfedinoș, intru cât astfel sunt dispozițiunile legiunii bulgare, cîprinse în mai suscitatele texte de lege;

Că, dacă legislația bulgară subordonează translațiunea proprietății verificărei prevăzută de legea notarilor și unei formalități de solemnitate, prin aceasta nu s'a tăgăduit orice efect juridic convențiunilor care constituiesc promisiuni de vindere-cumpărare, ci în mod constant jurisprudența bulgară a decis, după cum s'a dovedit cu diferite hotărâri bulgare produse în instanță, că făgăduința de a vinde sau de a cum-

păra, ca orice obligație «de a da» sau «de a face», conferă părților dreptul reciproc de a cere executarea contractului, dacă ele au fost de acord asupra lucrului și asupra prețului, și în același timp ori de câte ori una din părți s'a pus, prin culpa sa în pozițiune de a nu și executa făgăduința, ea va fi supusă către cealaltă parte la daune, conf. art. 123 și 130 din legea bulgară a obligațiunilor și contractelor;

Având în vedere că odată stabilită natura convențiunei intervenite între Toșef și Șerfedinoș, urmează să examinăm care este culpa acestuia din urmă, în raport cu fie care din obligațiunile ce și luase prin termenii contractului;

În ce privește obligațiile ce trebuiau executate la 1 Noiembrie 1920:

Având în vedere că vânzătorul Șerfedinoș, conform contractului, urma ca, la 1 Noiembrie 1912, să predea cumpărătorului Toșef tot terenul prevăzut în act și să i procure actul autentic de vânzare, însă el nu și-a îndeplinit aceste obligațiuni, pentru executarea cărora nu era nevoie de nici o punere în întârziere, de oare ce, după art. 128 din legea bulgară a contractelor, în obligațiunile ce au de obiect «de a da» sau «de a face» ceva, responsabilitatea debitorului pentru neîndeplinirea obligațiunei, începe prin simpla expirare a termenului stabilit în convențiune.

Că, indiferent de cauzele ce l'a determinat să nu și execute aceste obligațiuni — fie că războiul balcanic l'ar fi împiedicat de a și procura titlurile de proprietate și de a tranșa diferendele cu terții, fie că moratoriul în vigoare în acel timp, amână îndeplinirea obligațiilor sale până la Octombrie 1913, fie că a neglijat să și execute îndatoririle din contract — cert e însă că mandatarul lăsat de Toșef, căci acesta plecase pe câmpul de luptă, nu s'a interesat și nu a luat nici o măsură în privința obligațiunilor ce Șerfedinoș avea de îndeplinit la termenul stipulat, că, după trecerea termenului de 1 Noiembrie 1912, Toșef nu numai că n'a făcut nici o obiecțiune și n'a căutat a se prevala de dreptul de a cere în justiție desființarea contractului din culpa vânzătorului, dar încă a continuat a stăpâni cele două tarlale date în posesia sa, iar Șerfedinoș a deține acotul de preț primit, și în fine că, în luna Iunie 1913, când Toșef s'a întors acasă, a pus pe Șerfedinoș să intente proces contra locuitorului Constantin Dicata, pentru că i turbura posesiunea asupra celor două tarlale, proces ce s'a terminat prin obligarea lui Dicata de a delăsa în stăpânirea lui Toșef acele tarlale.

Că, din toate aceste fapte pozitive, urmate din partea cumpărătorului Toșef, după data de 1 Noiembrie 1912, se degajează cu destulă claritate intențiunea și consimțământul său pentru o prorogare de termen, astfel că, din acest punct de vedere, a intervenit o

adevărată convențiune adițională între cumpărător și vânzător, în sensul că vânzătorul a dobândit o prelungire a termenului fixat pentru executarea obligațiilor sale, cumpărătorul renunțând deci la primul termen ce se stabilise prin contract pentru facerea actului autentic de vânzare și predarea întregului teren vândut.

Că, astfel fiind, vânzătorul Șerfedinof, prin faptul că nu și-a îndeplinit obligația de a preda cumpărătorului Toșef tarlalele vândute odată cu actul autentic la 1 Noembrie 1912, nu poate fi în culpă.

În ce privește obligațiunea lui Șerfedinof de a procura lui Toșef folosința celor două tarlale :

Având în vedere că, la facerea convențiunei, vânzătorul a dat în posesiunea cumpărătorului, spre folosință, două tarlale din acele cuprinse în proiectul de vânzare, drept echivalentul dobânzei sumei de 10.000 leva, ce promise în comptul vânzării ;

Având în vedere că apelantul susține că a stăpânit aceste tarlale neîntrerupt până în luna Mai 1914, când Șerfedinof crezând că, după legea pentru organizarea Dobrogei-Noi, nu va putea fi obligat la respectarea convențiunei, și-a călcat obligațiunea în privința acestor tarlale și i-le-a luat cu forța din stăpânire, alungându-i arendașul și cultivându-le pe seama lui ;

Că, la rândul său, intimatul Șerfedinof, recunoscând că a arat și s'a folosit de tarlalele în chestiune, alegă însă că i-au fost arendate verbal, chiar de apelant, cu preț de 30 lei hectarul ;

Având în vedere că apelantul, tăgăduind existența unui asemenea contract de arendare, prima instanță, prin jurnalul No. 3639/914, i-a admis proba cu martori ca să stabilească că tarlalele au fost arate și cultivate de Șerfedinof, în mod samavolnic, admitând și acestuia contra-probă ;

Având în vedere că, din depunerile martorilor propuși de apelant și anume : Steriu Stoianof, Ganciu Cristof, Dinu Stoianof, Alivo Boacă, Ganciu Ivanof și G. Constantinof, ascultați sub prestare de jurământ conf. art 196 pr. civilă, se constată că, în luna Mai 1914, Șerfedinof a luat cu forță din posesiunea apelantului Toșef cele două tarlale, alungând pe arendașul acestuia Steriu Stoianof, și le-a arat și cultivat dânsul :

Având în vedere că vânzătorul, în stabilirea contractului de arendare ales, a invocat începutul de dovadă scrisă, ce pretinde că rezultă din întrebările puse de apelant, cu ocazia interogatorului ce i-a luat la 13 Octombrie 1914, complectat cu depozițiunea martorului Bechir Hogeia Eliăș propus și audiat la prima instanță ;

Având în vedere că, printr'una din aceste întrebări, apelantul Toșef afirmă că intimatul Șerfedinof a cerut

să i arendeze cele două tarlale și că dânsul a refuzat pe motiv că prețul oferit e mic ;

Că, însă, asemenea afirmațiune nu poate fi considerată ca un început de dovadă scrisă, căci printr'ansa nu se mărturisește nimic în favoarea lui Șerfedinof, nici chiar obscur sau îndoios, ci, din contra, reese vădit negarea și dezicerea faptului juridic pretins de numitul intimat, și, prin urmare, depunerea martorului Bechir Hogeia Eliăș, invocată pentru complectarea pretinsului început de dovadă scrisă, nu prezintă nici o valoare, urmând a fi înlăturat ;

Că, dar, întru cât vânzătorul Șerfedinof n'a probat prin nimic că cele două tarlale le-ar fi avut în arendă dela Toșef, iar acesta dovedind că Șerfedinof i-a luat cu forța din stăpânire acele tarlale, prin aceasta numitul vânzător și-a călcat una din obligațiunile principale, luată prin convenție, și anume aceea de a procura cumpărătorului Toșef folosința celor două tarlale până la transmiterea proprietății și, deci, din acest punct de vedere este în culpă ;

Având în vedere că, după art. 70 din legea bulgară a obligațiunilor și contractelor, condițiunea rezolutorie în contractele sinalogmatice, fiind sub-înțeleasă când una din părți nu și îndeplinește obligațiunea, și întru cât, în speță, vânzătorul Șerfedinof este acel care nu și-a îndeplinit-o, de a lăsa tarlalele de pământ în folosința apelantului, după cum convenise, proiectul de vânzare intervenit între dânsii urmează a fi reziliat ;

Că, astfel fiind, vânzarea ne mai putând a se efectua din culpa vânzătorului, care nu și-a respectat obligațiunile luate, după cum se prevede mai sus, dânsul urmează a fi obligat a restitui cumpărătorului suma primită în contul acestei vânzări, în moneda țării, de oare ce părțile n'au făcut nici o obiecțiune relativ la vre-o diferență de curs între aceasta și cea bulgară ;

Având în vedere că, prin convențiunea violată de vânzător, s'a stabilit că acel care se va abate dela obligațiunile contractate, va răspunde celuilalt suma de 5000 leva, ca clauză penală, reprezentând daunele ce acesta ar încerca din această cauză ;

Având în vedere că, după art. 119 din legea bulgară a obligațiunilor și contractelor, această clauză putând fi redusă de judecată, apelantul, în instanță, a lasat la aprecierea Curței quantumul ei ;

Că, Curtea, în suveranitatea sa, apreciind dauna suferită de apelant și ținând seama de sumele percepute de el, prin folosința de cele două tarlale, timp de doi ani agricoli, o fixează la suma de 500 lei, sumă ce de asemenea se va plăti în moneda țării, întru cât nu e opunere că ar exista diferență de curs între ea și cea bulgară ;

Că, prin urmare, pretențiunile apelantului în contra vânzătorului Șerfedinof sunt întemeiate.

În ce privește pe intimatul Ruse S. Mutafof:

Având în vedere că acesta, prin proiectul de vânzare, a garantat pentru vânzătorul Șerfedinof, față de Toșef, atât restituirea sumei de 10.000 leva, primită de vânzător ca acout din prețul vânzării, cât și plata clauzei penale, în caz când convențiunea s'ar rezilia prin culpa vânzătorului;

Având în vedere că Mutafof susține, în primul loc, că el este liberat de obligațiunea sa de garant, de oare ce cumpărătorul nu și-a exercitat acțiunea în justiție în timp de o lună dela expirarea termenului de 1 Noembrie 1912, dat vânzătorului pentru îndeplinirea obligațiilor sale, după cum prevede art. 667 din legea bulgară, a obligațiunilor și contractelor;

Având în vedere că acest text de lege dispune că, garantul care a limitat, în mod expres, garanția sa la acelaș termen ca și cel acordat debitorului principal, se liberează, dacă creditorul nu și exercită acțiunea în timp de o lună dela expirarea acestui termen;

Că, în speță, din conținutul proiectului de vânzare, nu rezultă că s'a stipulat o astfel de garanție din partea lui Mutafof, ci el a garantat pur și simplu, fără o limitare expresă din partea sa, în sensul că este responsabil numai până la termenul de 1 Noembrie 1912, dat vânzătorului Șerfedinof pentru îndeplinirea obligațiunilor sale;

Că, dar, aplicațiunea art. 667 din sus menționata lege nu și poate avea loc în cauză;

Având în vedere că, în al doilea loc, Mutafof a invocat liberarea sa, pe motiv că apelantul prelungind termenul executării obligațiunilor lui Șerfedinof și primind dela dânsul, ca garanție, încă o tarla de pământ, pe lângă cele două ce i s'au dat la facerea convențiunei, prin aceasta, conf. art. 182 din legea bulgară a obligațiunilor și contractelor, convenția s'a transformat în alta, operându-se o novațiune;

Având în vedere că, din art. 182 al citatei legi, reiese că dacă datoria primitivă a debitorului principal se stinge prin novațiune, garanția se stinge cu ea;

Că, însă, prin adăugirea unei garanții, creanța rămâne aceiaș, cu singura deosebire că e mai bine garantată ca în trecut, și tot astfel, prin simpla prelungire, expresă ori tacită, a termenului acordat debitorului principal, vechia creanță subsistă, numai executarea ei e amânată la o altă epocă;

Că, în privința termenului, însuși legiuitorul bulgar, prin art. 666 din legea obligațiunilor și contractelor, dispune că simpla prelungire a termenului dat de creditor debitorului, nu liberează pe garant, de unde reiese că nu poate da loc la novațiune, bine înțeles însă afară de cazurile când prelungirea termenului e însoțită de împrejurări cari aduc o novațiune a datoriei principale;

Că, dar, în speță, neexistând de cât o simplă pre-

lungire a termenului de 1 Noembrie 1912, dat vânzătorului Șerfedinof, prin aceasta nu s'a operat novațiune, iar în ce privește darea în folosința lui Toșef încă a unei tarlale, pe lângă cele două primite la facerea convențiunei, nu numai că nu e dovedită cu nimic, dar nici nu constituie o garanție în sensul legal și chiar de ar fi, ea, după cum am văzut, nu poate să opereze novațiunea creanței;

Având în vedere, în fine, că intimatul Ruse Mutafof susține că e liberat de garanție, în virtutea art. 664 din legea bulgară a obligațiunilor, de oarece cumpărătorul Toșef, prin prelungirea termenului de 1 Noembrie 1912, l'a pus în imposibilitate — dacă va fi silit să plătească — de a se despăgubi dela vânzătorul Șerfedinof, din cauză legi pentru organizarea Dobrogei-Noi, care oprește ori ce urmărire de avere imobiliară rurală situată în acest teritoriu;

Având în vedere că, art. 664 din citata lege, prevede că garantul se liberează de garanție, dacă el a fost privat din vina creditorului de posibilitatea de a înlocui pe creditor în drepturi, ipotecile și privilegiile lui servind de asigurarea creanței;

Având în vedere, însă, că acest text de lege nu se aplică în caz de simplă prorogare de termen, cu toate că debitorul ar fi devenit insolubil dela epoca exigibilității datoriei, căci, după art. 666, această prelungire de termen nu liberează pe garant, ci îi dă dreptul ca, la rândul său, dacă nu l-ar mai conveni să rămână obligat sau s'ar teme de insolabilitatea debitorului, să l urmărească spre a l sili să plătească;

Că, de asemenea, art. 664 nu se aplică nici în cazul când imposibilitatea garantului de a se despăgubi dela debitor se datorește unei dispozițiuni legislative, căci, în atare ipoteză, nu există un fapt personal din partea creditorului, precum cere menționatul articol;

Că, așa fiind, în speță, deși neurmărirea vânzătorului Șerfedinof la termenul de 1 Noembrie 1912, fixat în convențiune, și prelungirea acestui termen din partea cumpărătorului Toșef, ar pune pe garantul Mutafof în imposibilitate de a se despăgubi dela vânzător, din cauza legi de organizare a Dobrogei-Noi, care prohibă urmărirea de imobile rurale, cum sunt acele ce posedă vânzătorul, totuși numitul garant nu poate fi descărcat de garanția sa, pe baza art. 664 invocat, ci rămâne ținut față de Toșef, urmând a și imputa propria-i neglijență de a nu fi uzat, la timp, de dispozițiunile art. 666 spre a sili pe vânzător la îndeplinirea obligațiunilor sale;

Având în vedere că obiecțiunile garantului Mutafof fiind nefundate, el, conform art. 643 din legea bulgară a obligațiunilor și contractelor, e dator să plătească numai în caz de insolabilitate a vânzătorului Șerfedinof.

Că, deci, pretențiunile apelantului sunt întemeiate și contra garantului Ruse S. Mutafof;

Că, față de cele expuse mai sus, apelul de față fiind întemeiat în parte, urmează a fi primit ca atare și, în consecință, admitându-se în parte acțiunea lui Todor Toșef, a se rezilia proiectul de vânzare, cu data de 28 Maiu 1912, și a se obliga Șerfedinof să restituie lui Toșef suma de 10000 lei, dată în contul vânzării, cu procentele legale dela intentarea acțiunii și până la achitare, conform art. 1859 c. civ. român, așa după cum chiar apelantul a cerut prin concluziunile sale orale înaintea Curții, cum și suma de 500 lei, cu titlu de daune, iar în caz de insolvabilitatea lui Șerfedinof a se obliga garantul Ruse S. Mutafof să plătească toate aceste sume;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată făcută de apelant, cheltueli pe cari Curtea, apreciind, le fixează la suma de 200 lei, pe baza art. 140 și 146 pr. civ., întru cât acele prevăzute în lista depusă par exagerate.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier C. D. Climescu, admite apelul, etc.

Semnați: I- Haglescu-Miriște, Dem. T. Moscu, G. L. Dimitriu, C. D. Climescu, C. I. Nacian.

TRIBUNALUL ILFOV S. II CIV. COR.

Audiența din Camera de consiliu dela 21 Octombrie 1920.

Președinția d-lui Siliu Rădulescu, judecător de ședință

Ion Stratulat cu Alexandru Iliescu

PACT COMISORIU.—REZILIEREA CONTRACTULUI DE LOCATIE.—Dacă ESTE SUFICIENT A SE DOVEDI NEPLATA LA TERMEN A CHIRIEI.—REA CREDINȚĂ SAU NEGLIJENȚA PĂRȚII ÎN ÎNDEPLINIREA OBLIGAȚIEI.

Pactul comisoriu stipulat într'un contract, având caracterul unei penalități pentru partea care nu-și îndeplinește obligația sa, spre a putea opera rezilierea contractului, nu este suficient să se facă numai dovada că partea împotriva căreia se invoacă nu și-a îndeplinit obligația exact la termenul stipulat în contract, ci mai trebuie dovedit că această întârziere în îndeplinirea obligației se datorește relei credințe, neglijenței sau neputinței părții de a-și îndeplini obligația luată.

No. 701.—Respinsă ca nefundată acțiunea intentată de către I. Stratulat cu petiția înregistrată la No. 14986/920 în contra lui Al. Iliescu.

S'au ascultat d-nii avocați Dendrino pentru reclamant și Săvescu pentru pârât.

Tribunalul,

Asupra acțiunii de față intentată de către Ion Stratulat, proprietar, ou petiția înregistrată la No.

14086/920 în contra chiriașului său Alexandru Iliescu și prin care cere rezilierea contractului de închiriere intervenit între dânsii pe ziua de 26 Octombrie 1920 stil vechi și evacuarea pe aceiași zi de către numitul chiriaș a imobilului său din Bulevardul Carol, 83.

Având în vedere actele de la dosar și concluziunile orale ale părților.

Având în vedere că reclamantul în susținerea acțiunii sale arată că chiriașul pârât s'a prezintat cu chiria la d-sa tocmai la 21 Septembrie st. vechi și în consecință invoacă pactul comisoriu expres, stipulat în contractul de închiriere, potrivit căruia neplata chiriei la termenele de 20 Martie și 20 Septembrie stil vechi și la domiciliul său, atrage de drept rezilierea contractului.

Având în vedere că pârâtul chiriaș în apărare, arată că dacă nu s'a prezintat chiar în ziua 20 Septembrie 1920 la domiciliul proprietarului reclamant, aceasta a făcut-o pentru motivul că în trecut totdeauna proprietarul însuși venea la dânsul să îi ceară chiria și de multe ori peste termen, fapt care se recunoaște de însuși reclamantul la interogator.

Având în vedere că, în afară de aceasta, pârâtul arată că a căutat a găsi pe proprietar pentru a-i plăti chiria și văzând că acesta tergiversează intenționat întâlnirea cu el, pentru a primi chiria, adresează la 24 Septembrie st. vechi, adică numai după trei zile, o notificare proprietarului său, prin care-l în cunoștiință că se va prezenta a două zi cu un domn Portărel pentru a-i plăti chiria, ceea ce și face, însă proprietarul reclamant o refuză pe motiv că e tartiv plătită, după cum se constată din procesul-verbal încheiat de d-l Portărel.

Considerând că pactul comisoriu este clauza prin care părțile stipulează rezilierea contractului dacă una din ele nu-și îndeplinește obligațiunile contractate.

Considerând că pactul comisoriu stipulat într'un contract, având astfel caracterul unei penalități pentru partea care nu-și execută obligațiunea sa, spre a putea opera rezilierea contractului, nu este suficient să se facă numai dovada că partea împotriva căreia se invoacă, nu și-a îndeplinit obligația exact la termenul stipulat în contract, ci mai trebuie dovedit că această întârziere în îndeplinirea obligației se datorește relei credințe, neglijenței sau neputinței părții de a-și îndeplini obligațiunea luată.

Având în vedere că, în speță, neplata chiriei în chiar ziua de 20 Septembrie 1920, la domiciliul proprietarului, este justificată prin faptul că în trecut deși proprietarul avea în contract prevăzută plata chiriei la termen și la domiciliul său, totuși consimțea a o primi și peste termen, venind chiar dânsul la domiciliul chiriașului ca să o încaseze.

Că, din contra, buna credință a chiriașului rezultă din faptul că chiar a treia zi, la 23 Septembrie sau 24 Septembrie stil vechi, consemnează la Casa de Depuneri întreaga chirie, în urma refuzului proprietarului de a o primi, refuz care face verosimilă alegația chiriașului că dacă nu a putut achita chiar la 20 Septembrie chiria, aceasta se datorește faptului că proprietarul intenționat a evitat primirea chiriei pentru a provoca o trecere de timp ca să poată invoca apoi pactul comisoriu.

Considerând că a decide altfel ar fi a face din pactul comisoriu un mijloc lesnicios pe care l'ar avea partea care voeste să se desfacă de angajamentul luat, că sub pretext că chiriașul nu a depus chiria în chiar ziua fixată și fără a se constata din partea acestuia vre-o neglijență sau rea voință, să ceară rezilierea contractului, ceea ce ar fi contra scopului pe care l'a avut legiuitorul și intenției pe care a avut-o părțile când au stipulat pactul comisoriu.

Că astfel fiind, acțiunea de față urmează a fi respinsă ca nefundată.

Pentru aceste motive, respinge acțiunea.

Semnat, Silu Rădulescu.

TRIBUNALUL PRAHOVA S. I

Audiența dela 4 Iunie 1920.

Președinția d-lui Al. Găntoșu, președinte.

Sterie N. Lainoș cu Ghiță N. Prundaru.

LOCATIUNE.—CONTRACTE DE INCHIRIERE.—PRELUNGIRE.—CHIRIE.—
SPOB.—DACĂ SE APLICĂ ȘI CONTRACTELOR ÎN CURS DE EXECUTARE
EXPIRÂND DUPĂ 23 APRILIE 1920. — ART. 1 ȘI 6 DIN DECRETUL-
LEGE 1420 DIN 2 APRILIE 1920.

Sporurile de chirie prevăzute de art. 6 din decretul-lege 1420 din 2 Aprilie 1920 sunt aplicabile numai acelor contracte pe cari decretul-lege prin art. 1 le prelungește de drept până la 23 Aprilie 1922, iar nu și contractelor în curs de executare expirând după 23 Aprilie 1920.

No. 247. — Admis recursul făcut de Sterie N. Lainoș în contra cărții de judecată No. 10 din 5 Mai 1920 a Comisiunii de arbitri de pe lângă Judecătoria Oc. II urban Ploști.

Tribunalul,

Asupra recursului făcut de Sterie N. Lainoș, comerciant din Ploști, cu petiția înreg. la No. 13313/920 în contra cărții de judecată cu No. 10 din 5 Mai 1920 a comisiunii de arbitri de pe lângă Judecătoria Ocolului II Urban Ploști;

Văzând că prin această carte de judecată s-a respins ca nefundată reclamațiunea făcută de recurent, ca chiriaș, în temeiul art. 9 aliniatul ultim, din decretul-lege cu No. 1420 din 2 Aprilie 1920, având drept obiect de a se constata de comisiune că, în

conformitate cu dispozițiunile art. 1 și 6 din același decret, nu poate fi obligat să plătească sporul de chirie la contractele în curs de executare, menționate în hotărârea comisiunii, încheiate în comun acord între dânsul și proprietarul intimat Ghiță N. Prundaru, și al căror termen de expirare este fixat de părți la 23 Aprilie 1924.

Având în vedere că cestiunea adusă în judecata Tribunalului prin motivul de casare formulat de recurent ast-fel: «violare de lege și vadiță eroare de fapt» este aceea de a se ști dacă sporurile de chirie, prevăzute de art. 6 din decret, sunt aplicabile tuturor contractelor de închiriere în genere, chiar și acelor în curs de executare, expirând după 23 Aprilie st. v. 1922, sau numai acelor pe care decretul, prin articolul său prim, le prelungește de drept până la această din urmă dată;

Văzând textele sus arătate din decretul-lege în discuțiune, care cuprind următoarele:

Art. 1. «Toate închirierile scrise ori verbale, de imobile rurale sau urbane afectate locuinței, sau pentru ori ce altă destinațiune publică sau particulară, ale căror termene expiră la Sf. Gheorghe 1920, precum și cele în curs de executare cu termen înainte de Sf. Gheorghe 1922, ori prelungite prin efectul decretelor-legi anterioare, precum și acele care se vor încheia ulterior pe un termen mai scurt, se prelungesc de drept în folosul chiriașilor până la Sf. Gheorghe 1922, etc.»;

Art. 6. «Cu începere dela Sf. Gheorghe 1920, chiriile anuale pentru imobilele prevăzute în art. 1, vor fi cele constatate la Sf. Dumitru 1915, fie că astăzi ar fi mai mari, fie că din împrejurările războiului ar fi mai reduse».

Art. 6 al. 1. «Proprietarii sau locatarii pot spori chiriile constatate la Sf. Dumitru 1915 în proporția ce urmează, etc.».

Art. 6 alin. 6. «Sporurile de mai sus se calculează asupra chiriei anuale constatate la Sf. Dumitru 1915, ele înlocuesc pentru viitor sporurile acordate prin decretul-lege No. 1058 și No. 4881 din 1919 și se aplică deopotrivă la toate închirierile, de ori cine, sub ori ce formă, și la ori ce dată ar fi făcute».

Având în vedere că s-a hotărât de către comisiunea de arbitri prin cartea de judecată atacată cu recurs, ast fel după cum s-a susținut și de proprietarul intimat înaintea Tribunalului, că, — deși prin art. 6 citat, pus în primul loc sub capitolul din decret intitulat sporul chiriilor, legiuitorul, urmând să trateze în mod principal de acest spor, îi determină lămurit sfera de aplicațiune, indicând imobilele la care se referă, și anume pe cele prevăzute în art. 1, ale căror contracte sunt prelungite de drept în puterea legii, — totuși, întru cât aliniatele 1 și 6 ale aceluiași text

asemenea reproduse mai sus, su exprimă în mod general: primul, arătând că proprietarii sau locatarii pot spori chiriile în proporția acolo determinată, fără a face vreo rezervă în privința vunei categorii de proprietari, iar secundul, precizând că: «sporurile de mai sus se aplică de o potrivă la toate închirierile, de ori cine, sub ori ce formă și le ori ce dată ar fi făcute»,—intențiunea legiuitorului, de a aplica aceste sporuri la toate contractele de închiriere existente, fără nici o distincțiune, este în mod evident demonstrată prin aceste texte;

Având în vedere că această interpretare dată decretului de comisiunea de arbitrii nu poate fi adoptată de Tribunal, pentru următoarele motive:

Considerând, în prim loc, că nu se poate întinde aplicațiunea aliniatelor menționate, care vorbesc în mod general de proprietari și închirieri cu sporuri, peste limita precis arătată în capul principal al articolului, în privința imobilelor la cari acest spor este referitor,—căci ar fi să se nesocotească regula cunoscută în materie de interpretare, după care cele cuprinse în aliniatele unui text de lege îi lămuresc numai sensul, fără a-i lărgi sfera de aplicațiune, afară de cazul unei dispozițiuni cu totul formală în această privință, ceea ce nu există în acest caz, nici în cuprinsul aliniatelor și nici în vreun alt text deosebit al decretului.

Considerând, în al doilea loc, că,—dat fiind faptul că decretul-lege în discuțiune nu este de cât continuarea legiferării excepționale din decretule-legi anterioare, având toate la bază dispozițiunile art. 35 și 37 din legea măsurilor excepționale,—nici nu se poate în mod juridic admite că legiuitorul ar fi voit să aplice sporul la toate contractele de închiriere în genere, încheiate în cursul războiului, fără a ține seama de distincțiunea fundamentală făcută în această privință, de însăși legea menționată, care îi servește drept bază;

Considerând într'adevăr că dispozițiunile textelor sus citate, din legea măsurilor excepționale,—prin care legiuitorul, pentru motivele de ordin economico-social în deobște cunoscute, pe de o parte a fixat un maximum de chirie, iar pe de altă parte a prelungit de drept unele contracte de închiriere,—nu numai că stabilesc de la început o corelațiune strânsă între aceste două serii de măsuri, dar le circumscrie în mod lămurit, mărginându-le aplicațiunea, și în special în ce privește chiria maximă, o fixează numai la o serie de contracte, posterioare datei de 1 Martie 1913, lăsând pe toate celelalte sub regimul libertății convențiunilor, ca consecință a aplicațiunii principiilor din dreptul comun;

Ca urmare firească a acestei demarcațiuni, trasă între diferitele contracte de închiriere, încheiate în

cursul războiului, de însăși legea măsurilor excepționale, și neatinsă prin decretule-legi ulterioare, a fost de sigur încheierea în tot acest interval de timp a unor serii de contracte de închiriere, efect al liberului consimțământ al părților, cu privire la toate elementele ce constituiesc contractul și fără nici o restricțiune asupra lor din partea legilor atunci în vigoare;

Că, dacă o atare convențiune este încă în curs de executare și termenul ei neexpirat înăuntrul prelungirii de drept stabilită prin art. 1, este evident că, numai atribuind efect retroactiv dispozițiunilor respective din decret, s-ar putea zice că ele au să se aplice și acestor contracte, cu violarea flagrantă a drepturilor legal statornicite de părți în momentul efectuării contractului;

Că, în lipsa unei dispozițiuni formale în această privință, o asemenea întindere nu se poate da unui asemenea decret-lege de natură excepțională, întocmai ca și legea pe care se întemeiază, și în privința căruia, principiile cunoscute în materie de interpretare ne silesc din contra a-i restrânge aplicațiunea;

Că, întru cât dar, ori ce extindere a dispozițiunilor decretului nu este cu putință, aplicațiunea lui cu privire la sporuri trebuie mărginită în limitele stricte determinate de art. 6 coroborat cu art. 1, adică la imobilele ale căror contracte sunt prelungite de drept în puterea legii, și ca atare contractele, care fac obiectul acestui litigiu, neintrând în prevederile textelor menționate, pretențiunea intimatului de a i se plăti sporul la aceste contracte este neîntemeiată și urmează a fi înlăturată;

Pentru aceste motive, redactate de D-l Judecător Al Gânțoiu, casează cartea de judecată și evocând fondul, admite acțiunea recurentului.

Semnați: Al. Căntoiu, I. Petrescu.

TRIBUNALUL VASLUI

Audiența dela 20 Septembrie 1920

Președinția d-lui C. Zaharia, judecător,

Corneliu König cu G. Petrescu

ORDONANȚA PREZIDENTIALĂ ÎN REFERE. — CAZURILE CÂND SE PO ÎNCUVINȚA. — ART. 66 BIS PR. CIVILĂ.

Pentru a se putea da o ordonanță prezidențială în conformitate cu art. 66 bis pr. civilă, trebuie ca afacerea să fie de natură urgentă și să fie vorba de păstrarea unui drept care s'ar păgubi prin întârziere, adică s'ar produce o pagubă de așa natură încât nu s'ar mai putea repara de cât cu mare dificultate.

Admis apelul făcut de C. König în contra ordonanței prezidențiale cu No. 5685 | 920 a prezidențului Trib. Vaslui.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Corneliu König indistrias din com. Chetrești jud. Vaslui, în contra ordonanței prezidențiale No. 5685 din 6 Sept. 1920, prin care se ordonă ridicarea și transportarea garniturii de treer a lui C. König din satul Brăhășoara în satul Cântălărești, partea din sus la șoseaua de lângă sat, pentru a începe treerul recoltei obștei din satul și comuna Cântălărești;

Având în vedere că această ordonanță e bazată pe convenția dintre C. König și reprezentanții obștei Cântălărești din 10 | 23 August 1920, prin care se prevede că mașina de treer a lui König va treera d-lui Gogu Petrescu-Brăhășoara, apoi îndată ce va termina acestuia, va treera obștei, care se obligă că la 1 Sept. 1920 st. n. să ducă mașina la Vaslui pe socoteala obștei;

Considerând că nici la data de 6 Sept. st. n. când s'a dat ordonanța, G. Petrescu nu terminase de treerat recolta sa, iar obștia fiind în pericol de a-și strica sau perde recolta așteptând până va termina Petrescu de treerat și pe baza art. 66 bis pr. civ. obține această ordonanță;

Considerând că, pentru a se putea da ordonanța prezidențială conf. art 66 bis pr. civ., trebuie ca afacerea să fie de natură urgentă și să fie vorba de păstrarea unui drept care s'ar păgubi prin întârziere, adică o pagubă de așa natură în cât nu s'ar mai putea repara de cât cu mare dificultate. Deci, nu se poate uza de aceste ordonanțe de cât în cazuri excepționale, fiindcă și dispozițiile cari se iau pe această cale sunt foarte grave, executându-se fără somațiune și fără judecată contradictorie pe cineva care nu poate avea mai dinainte cunoștință despre cele ce vor urma de cât în momentul când se vede surprins prin executare.

Considerând că, în specie, faptul că obștia așteaptă cu recolta netreerată până ce va termina treierul G. Petrescu, nu este de natură atât de gravă, în cât dauna ce se va cauza obștei să nu mai poată fi reparată și să justifice prin urmare emiterea ordonanței prezidențiale conf. art. 66 bis pr. civ. înlăturând calea dreptului comun, după care se putea admite urgența și se putea discuta în contradictor contractul intervenit între părți;

Considerând că în acest sens și pe baza aceluiași principii de drept a decis de curând și Înalta Curte de Casație, S. I, prin decizia No. 55 din 20 Febr. 1920 într'o chestiune identică; că față de aceasta, apelul lui C König este întemeiat și urmează a fi admis, obligându-se obștia Cântălărești să restituie garnitura de treer apelantului.

Apreciind și cererea de cheltueli de judecată la suma de 1000 lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință D. C. Zaharia, admite apelul.

Semnați: D. C. Zaharia, P. Irimia.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURTEA DIN LYON, 28 Ianuarie 1914

RESPONSABILITATE CIVILĂ SAU PENALĂ. — AUTOMOBIL. — ACCIDENT. — VITEZĂ EXCESIVĂ.

Circumstanța că persoanele ucise într'un accident de automobil ar fi fost conduse de proprietarul acestei trăsură, nu pentru o partidă de plăcere ci pentru o călătorie de afaceri, e fără interes din punctul de vedere al aprecierii responsabilității proprietarului, această responsabilitate neputând fi invocată decât dacă e fundată pe o imprudență în sarcina sa.

În lipsa unei probe directe de neîndămânarea șoferului sau de întreținerea insuficientă a aparatelor de direcțiune sau frinelor trăsurii, viteza excesivă a acestia, din care au decurs consecințele grave ale accidentului, poate fi reținută ca un element al responsabilității.

Dacă, în adevăr, viteza, considerată în sine, nu constituie o greșală, și dacă ordonanța asupra vitezei automobilelor a fost dată pentru a proteja pe terții iar nu pe automoliști, nu e mai puțin adevărat că această viteză constituie o imprudență și o greșală, chiar în privința călătorilor transportați în trăsură, când ea a fost împinsă la un așa grad încât a putut paraliza într'o măsură apreciabilă efectul manevrei aparatelor de frinare și de direcțiune.

În asemenea caz, nu se poate zice că excesul de viteză este rezultatul unei greșeli comune a proprietarului trăsurii și a călătorului, pentru că aceasta din urmă nu avea ordine de dat șoferului, iar faptul că nu a protestat contra excesului de viteză, a cărei exagerație și pericol puteau să-i scape, nu implică din partea sa o imprudență de natură a avea o influență asupra responsabilității proprietarului.

(Gaz. Pal., 5 Martie 1914).

„DACIA-ROMANIA“

SOCIETATE GENERALA DE ASIGURARE IN BUCUREȘTI
— Intemeiată la 1871 —

Capital de acțiuni Lei 24.000.000 deplin vărsat
Totalul garanțiilor „ 85.901.880 „ „
Daune plătite dela înființarea Societății „ 294.493.494 „ „
Daune plătite în anul 1919 „ 11.820.397 „ „

„Dacia-România“ este societatea cea mai veche și mai puternică din țară. Trecutul ei, însemnatele sale capitaluri și persoanele cari o conduc, dau asiguraților cele mai depline garanții pentru asigurări cât mai mari în ramurile : Incendiu, grindină, transporturi, viața, accidente, furturi prin spargere și anume : în condițiunile cele mai prielnice pentru asigurați.

Increderea deosebită de care, cu drept cuvânt, se poate bucura Societatea „Dacia-România“ și pe viitor, este înveredată atât prin capitalul de lei 3.507.383 547 ce i-a fost încredințat la asigurare în 1919, cât și prin despăgubirile de peste 294 milioane ce ea a plătit până acum.

Asigurarea este reală numai dacă se întemeiază pe garanții morale și materiale depline și bine dovedite,

De altfel, zicătoarea populară „asigurat la Dacia“, datorită bunului simț al publicului, arată fericindu-l pe omul prevăzător, care a știut să se adăpostească de orice pagubă ce i-ar pricinui ceasul rău.

Lămuriri se dau de îndată, la cerere, în București, la sediul Societății, str. Wilson 3, sau la agenția ei principală din str. Stavropoleos 10, iar în județe la agențiile ei din toate orașele României Mari.

„GENERALA“

SOCIETATE ROMANA DE ASIGURARI GENERALE
CAPITAL SOCIAL DEPLIN VARSAT LEI 3.000.000

Fonduri de garanții la finele anului 1917 Lei 48.807.324,48
Daune plătite în anii 1916 și 1917 „ 9.110.106,48
Daune plătite dela înființarea Societății „ 99.582.216,18
Asig. asupra vieții în vig. la finele anului 1917 „ 92.131.065 52

SEDIUL :

BUCUREȘTI

PIAȚA UNIVERSITĂȚII

(în osul stat. Mihai Vit.)

REPREZENTANȚA

GENERALA :

BUCUREȘTI

STRADA SMARDAN No. 4

AGENȚII IN TOATE ORAȘELE DIN ȚARĂ**ASIGURARI CONTRA DAUNELOR DE :****INCENDIU, GRINDINA, TRANSPORT**

(Fluvial, Maritim și Terestru)

Asigurări în ramurile : Viața, accidente, etc.**„NATIONALA“**

SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURĂRI IN BUCUREȘTI

Capital de acțiuni deplin vărsat Lei 3.000.000.00
Fonduri de rezervă „ 42.2 627.70
Total Lei 45.293.627.70
Daune plătite dela fondarea Societății . . . „ 142.000.000.00

Președinte, P. GRĂDIȘTEANU.

Vice-președinte, I. M. ELIAS

CONSILIERI :

D. D. Bragadiru
Henri Catargi
Dr. I. Costinescu
H. D. Fulga
H. Hornstein

I. Negruzzi
C. A. Panaitescu
Em. Porumbaru
Prințul Barbu Știrbey

Director General, I. A. BERINDEI.

Sub-Director, I. SĂVULEANU.

„NATIONALA“

asigură în contra incendiului, grindinei, în contra riscurilor de transport (fluvial, maritim, terestru). Asigurațiile asupra vieții primesc în toate combinațiunile uzitate, precum : Caz de moarte. — Supraviețuire. — Zestre și Rente.

Sediul social la palatul societății strada Paris No. 12. București

— Unde se află și reprezentanța generală a societății —

AGENȚII IN TOATE ORAȘELE ȚĂRII**Conservarea Sănătății**

Pe vremea de față, când asprimea temperaturii și umezeala expune sănătatea noastră la răceli și provoacă tot scul de dureri reumatice, gută și nevralgii, sunt neprețuite serviciile ce le aduce renumitul și cel mai salutar remediu de casă

DIANA FRANTZBRANTWEIN

Fabricat de „DIANA“, Societate Anonimă Română

Birourile B-dul Maria, 2

București, Strada Fieșor No. 8

Dacă dureri de cap vă chinuesc
câteva înecțiuni pe frunte le ameliorează și le face să dispară

Dacă aveți dureri crâncene în toate membrele,
masajele cu acest reconfortant vă fac mare bine

Dacă vă doare dinții sau aveți inflamația gingiilor
câteva picături turnate pe vată alină durerile și vă puteți odihni

Se găsește la toate Drogueriile și Farmaciile în sticle
prevăzute cu capsule de plumb și marca fabricii

Prețul unei sticle Diana { Mică Lei 6.—
Mijlocie „ 12.—
Mare „ —

„PREVEDEREA“

Revistă pentru studiul asigurărilor private și sociale

Sub direcțiunea D-lui V. ATHANASOVICI

Cu concursul mai multor colaboratori competenți în ramura juridică și economică

Apare lunar — Abonamentul 40 Lei pe an

Redacția și Administrația : Bulevardul Solitu Măgureanu No. 25 bis

BIBLIOGRAFIE

Regimul care guvernează proprietatea urbană se află îngrădit de anumite restricțiuni. Gruparea la un loc a dispozițiilor uzuale din Codul civil, și celelalte legi, împreună cu studiul câtorva chestiuni, din materia locațiunei, extrase din doctrina și jurisprudența mai recentă este o lucrare foarte practică și utilă care a apărut sub titlu:

ASUPRA CONTRACTULUI DE LOCAȚIUNE

DE

N. Jac. Constantinescu

Consilier la Curtea de Apel din Galați

Această călăuză a proprietarilor și chiriașilor se găsește la librării cu prețul de 8 lei.

A APARUT:

CONTRIBUȚIUNI
PENTRU

O MAI BUNA IMPARTIRE A DREPTAȚII

DE

ANDREI RĂDULESCU

Președintele Tribunalului Ilfov și Profesor, Membru al Academiei Române

STUDII DE DREPT CIVIL
VOLUME II

PRIVILEGIUL COPARTAȘILOR

DE

ANDREI RĂDULESCU

Președinte la Tribunalul Ilfov și Profesor,
Membru al Academiei Române

„C O L U M B“

Societate anonimă de EXPORT ȘI IMPORT
Sediul: Str. Bursei No. 4 (Camera de Comerț)
DEPOZITE ȘI VANZĂRI

Str. Luterană No. 29—31 și Cal. Moșilor No. 88
Cu sucursale în toată lumea

Cumpără și vinde orice mărfuri

BANCA DE CREDIT ROMÂN

— SOCIETATE ANONIMĂ —

CAPITAL SOCIAL, DEPLIN VÂRSAT LEI 20.000.000
BUCUREȘTI, BRAILA, GALAȚI, IAȘI,
CONSTANȚA

Operațiunile Băncii:

Deschiderea de conturi-curent, încasări și scumpări de efecte asupra României și străinătății, încasări și scumpări de cupoane și titluri, avansuri pe titluri și alte garanții, eliberează ocure și scrisori de credit asupra tuturor țărilor, și face orice alte operațiuni de bancă, cezini, gajuri de mărfuri, operațiuni de depozit și report, etc. Primește cereale în consignatie și reînscădinează cu vânzarea lor.

BANCA NAȚIUNEI

Soc. Anonimă.—Capital și rezerve Lei 30.000.000

SEDIUL CENTRAL:

București, B-dul Carol No. 11 (Piața Rosetti).—Tel. 15/27
Face toate operațiunile de Credit și Secont.—Primește economii spre fructificare în condițiunile cele mai avantajoase.

Secțiune specială pentru operațiuni de Bursă.

Finanțează întreprinderi comerciale și industriale.

GOSPODARIILE ȚĂRANEȘTI

Soc. Anonimă.—Capital social 10.000.000 Lei

SEDIUL CENTRAL:

București, Bulevardul Carol 11, (Piața Rosetti), Etajul II

Importă tot felul de produse necesare sateilor, Exportă produsele țărănești.

CASELE POPULARE

Soc. Anonimă.—Capital social Lei 5.000.000 București.—

Cumpără și vinde terenuri și imobile în raza orașului București.—Construiește în Capitală locuințe cu plată în rate întrebunțând materiale produse din Fabricile proprii.

Execută în atel ocele sale orice lucrare referitoare la construcție. Secțiune specială de întreprinderi.

Furnizează materiale de construcție de cea mai bună calitate aduse direct pe șantiere.

Elaborează proiecte complete și execută amenajări, transformări și restaurări de imobile, de orice importanță.

S. T. A. R.

Soc. de Tracțiune Automobila din România

Soc. Anonimă.—Capital social Lei 5.000.000.—București

Furnizează trăsuri-automobile, auto-tractoare, moto-cuila-
toare, de tot felul din cele mai repute fabrici. — Repară
mașini, repede, conștiincios și eficient. — Execută transporturi
de persoane și mărfuri în toată țara cu prețuri convenabile.
Cumpără și vinde ocazional mașini și piese de automobile.

TIPOGRAFIA GUTENBERG

Editură, Turnătorie de litere și legătorie de cărți.

Soc. Anonimă.—Capital social Lei 2.000.000.—București

Vechea Casă de Încredere, întemeiată în anul 1899 trans-
formându-se în Societate Anonimă pe acțiuni și fiind în-
strătată cu cele mai perfecționate mașini, execută și edi-
tează orice lucrări de

Tipografie, Editură, Legătorie de
cărți, și Turnătorie de litere.

Secțiune specială pentru registre de tot felul

S. R. C.

Societ. Română de Combustibil

Soc. Anonimă.—Capital social Lei 2.000.000.—București,
Cumpără și Exploatează păduri, mine de cărbuni și tere-
nuri petrolifere